Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

14 ianuarie 2021*

[Text îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021]

„Trimitere preliminară – Controale la frontiere, azil și imigrare – Protecție internațională – Standarde pentru primirea solicitanților de protecție internațională – Directiva 2013/33/UE – Resortisant al unei țări terțe care s-a deplasat dintr-un stat membru al Uniunii Europene în altul, dar care nu a solicitat protecție internațională decât în acesta din urmă – Decizie de transfer către primul stat membru – Regulamentul (UE) nr. 604/2013 – Acces la piața muncii în calitate de solicitant de protecție internațională”

În cauzele conexate C-322/19 și C-385/19,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de High Court (Înalta Curte, Irlanda) (C-322/19) și de International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională, Irlanda) (C-385/19), prin deciziile din 25 martie 2019 și 16 mai 2019, primite de Curte la 23 aprilie 2019 și, respectiv, 16 mai 2019, în procedurile

K. S.,

M. H. K.

împotriva

The International Protection Appeals Tribunal,

The Minister for Justice and Equality,

Irlanda,

The Attorney General (C-322/19),

și

R. A. T.,

D. S.

împotriva

Minister for Justice and Equality (C-385/19),

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul M. Vilaras, președinte de cameră, și domnii N. Piçarra (raportor), D. Šváby și S. Rodin și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021] pentru domnul K. S., de M. Conlon, SC, E. Dornan și P. O'Shea, BL, și B. Burns, solicitor;

– [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021] pentru domnul M. H. K., de M. Conlon, SC, E. Dornan și P. O'Shea, BL, și B. Burns, solicitor;

– [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021] pentru doamna R. A. T., de M. Conlon, SC, E. Dornan, BL, și B. Burns, solicitor;

– [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021] pentru domnul D. S., de M. Conlon, SC, E. Bourached, BL, și S. Bartels, solicitor;

– [Astfel cum a fost îndreptat prin Ordonanța din 12 mai 2021] pentru Minister for Justice and Equality și pentru Irlanda, de M. Browne, G. Hodge și A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de R. Barron, SC, și S.-J. Hillery, BL;

– pentru Comisia Europeană, de A. Azéma, C. Ladenburger și J. Tomkin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 septembrie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 15 din Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (JO 2013, L 180, p. 96).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între domnii K. S. și M. H. K., pe de o parte, și International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională, Irlanda), Minister for Justice and Equality (ministrul justiției și egalității, Irlanda), Irlanda și Attorney General, pe de altă parte, precum și între doamna R. A. T. și domnul D. S., pe de o parte, și Minister for Justice and Equality (ministrul justiției și egalității, Irlanda), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea deciziilor prin care acestora li s-a refuzat accesul la piața muncii, în calitate de solicitanți de protecție internațională al căror transfer către un alt stat membru a fost solicitat în temeiul Regulamentului (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (JO 2013, L 180, p. 31, denumit în continuare „Regulamentul Dublin III").

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii Europene (UE)

Directiva 2013/33

3 Directiva 2013/33 a abrogat și a înlocuit, cu efect de la 21 iulie 2015, Directiva 2003/9/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre (JO 2003, L 31, p. 18, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 48).

4 Considerentele (8), (11), (23) și (33) ale Directivei 2013/33 au următorul cuprins:

„(8) Pentru a asigura tratamentul egal al solicitanților în întreaga Uniune, prezenta directivă ar trebui să se aplice în decursul tuturor fazelor și tipurilor de proceduri ale cererilor de protecție internațională, în toate centrele de cazare a solicitanților, atât timp cât acestora li se permite să rămână pe teritoriul statelor membre în calitate de solicitanți.

[…]

(11) Este necesară adoptarea unor standarde pentru primirea solicitanților care să fie suficiente pentru a le garanta un nivel de trai demn și condiții de viață comparabile în toate statele membre.

[…]

(23) Pentru a promova autonomia solicitanților și a limita discrepanțele mari între statele membre, este esențial să se stabilească norme clare privind accesul solicitanților la piața muncii.

[…]

(33) În conformitate cu articolele 1 și 2 și cu articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul respectiv, Regatul Unit și Irlanda nu participă la adoptarea prezentei directive, nu au obligații în temeiul acesteia și nu fac obiectul aplicării sale.”

5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(b) «solicitant» înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a făcut o cerere de protecție internațională, cu privire la care nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă;

[…]

(f) «condiții de primire» înseamnă ansamblul măsurilor luate de statele membre în favoarea solicitanților, în conformitate cu prezenta directivă;

(g) «condiții materiale de primire» înseamnă condițiile de primire incluzând cazarea, hrana și îmbrăcămintea, furnizate în natură sau sub formă de alocații financiare sau tichete, ori printr-o combinație a acestor trei elemente, precum și o alocație zilnică;

[…]”

6 Articolul 15 din Directiva 2013/33, intitulat „Ocuparea forței de muncă”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că solicitanții au acces la piața muncii în cel mult 9 luni de la data la care s-a depus cererea de protecție internațională, dacă autoritatea competentă nu a luat o hotărâre în primă instanță și dacă întârzierea nu poate fi atribuită solicitantului.

(2) Statele membre decid în ce condiții se acordă solicitantului accesul la piața muncii, în conformitate cu dreptul lor intern, asigurând în același timp accesul efectiv al solicitanților pe piața muncii.

[…]

(3) Accesul la piața muncii nu poate fi refuzat în perioada exercitării căilor de atac, atunci când acțiunea împotriva unei decizii negative adoptate printr-o procedură normală are efect suspensiv, până la notificarea unei decizii de respingere a căii de atac.”

Directiva 2013/32/UE

7 Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60) a abrogat și a înlocuit, cu efect de la 21 iulie 2015, Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat (JO 2005, L 326, p. 13, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 242).

8 Considerentele (27) și (58) ale Directivei 2013/32 au următorul cuprins:

„(27) Dat fiind faptul că resortisanții țărilor terțe și apatrizii care și-au exprimat dorința de a solicita protecție internațională sunt solicitanți de protecție internațională, aceștia ar trebui să se conformeze obligațiilor și ar trebui să beneficieze de drepturi în temeiul prezentei directive și al Directivei [2013/33] […]

[…]

(58) În conformitate cu articolele 1 și 2 și articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la TFUE, și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, Regatul Unit și Irlanda nu participă la adoptarea prezentei directive, nu au obligații în temeiul acesteia și nu fac obiectul aplicării sale.”

9 Articolul 2 litera (p) din Directiva 2013/32 definește expresia „a rămâne în statul membru” drept „a rămâne pe teritoriul, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit, al statului membru în care a fost depusă sau este examinată cererea de protecție internațională.”

10 Articolul 9 din această directivă, intitulat „Dreptul de a rămâne în statul membru în timpul examinării cererii”, prevede la alineatul (1):

„Solicitanților li se permite să rămână în statul membru, numai în scopul procedurii, până la adoptarea unei decizii de către autoritatea decizională în conformitate cu procedurile în primă instanță prevăzute la capitolul III. Prezentul drept de a rămâne în statul membru nu constituie un drept de a primi permis de ședere.”

11 Articolul 13 din directiva menționată, intitulat „Obligațiile solicitanților”, prevede:

„(1) Statele membre impun solicitanților obligația de a coopera cu autoritățile competente pentru stabilirea identității lor și a altor elemente menționate la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2011/95/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9)]. Statele membre pot impune solicitanților alte obligații de a coopera cu autoritățile competente în măsura în care aceste obligații sunt necesare pentru prelucrarea cererii.

(2) În special, statele membre pot prevedea că:

(a) solicitanții trebuie să informeze autoritățile competente despre prezența lor sau să se prezinte în fața acestora în persoană, fie imediat, fie la o dată precizată;

(b) solicitanții trebuie să predea documentele aflate în posesia lor care au relevanță pentru examinarea cererii, cum ar fi, de exemplu, pașaportul;

(c) solicitanții trebuie să informeze autoritățile competente despre reședința sau adresa lor actuală, precum și despre orice modificare a acestora, în cel mai scurt termen posibil. […]

(d) autoritățile competente pot efectua o percheziție a solicitantului și a obiectelor pe care le are asupra sa. […]

(e) autoritățile competente pot fotografia solicitantul și

(f) autoritățile competente pot înregistra declarațiile orale ale solicitantului, cu condiția ca acesta să fi fost informat în prealabil.”

12 Articolul 31 din Directiva 2013/32, intitulat „Procedura de examinare”, prevede la alineatul (3):

„Statele membre se asigură că procedura de examinare se încheie în termen de șase luni de la depunerea cererii.

În situațiile în care o cerere face obiectul procedurii prevăzute în Regulamentul [Dublin III], termenul de șase luni începe din momentul în care se stabilește statul membru responsabil de examinarea cererii în conformitate cu respectivul regulament, iar solicitantul este pe teritoriul respectivului stat membru și a fost preluat de autoritatea competentă.

Statele membre pot prelungi termenul de șase luni prevăzut în prezentul alineat cu o nouă perioadă care nu depășește nouă luni, în cazul în care:

[…]

(c) întârzierea poate fi imputată în mod clar nerespectării de către solicitant a obligațiilor care îi revin în temeiul articolului 13.”

Regulamentul Dublin III

13 Considerentele (11) și (19) ale Regulamentului Dublin III au următorul cuprins:

„(11) Directiva [2013/33] ar trebui să se aplice în ceea ce privește procedura de determinare a statului membru responsabil în temeiul prezentului regulament, sub rezerva limitărilor în aplicarea directivei respective.

[…]

(19) În vederea garantării protecției efective a drepturilor persoanelor vizate, ar trebui stabilite garanții juridice și dreptul la o cale de atac eficientă în ceea ce privește deciziile legate de transferurile către statul membru responsabil în conformitate în special cu drepturile recunoscute la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Pentru a se asigura respectarea dreptului internațional, dreptul la o cale de atac eficientă împotriva unor astfel de decizii ar trebui să cuprindă atât examinarea aplicării prezentului regulament, cât și a situației de drept și de fapt din statul membru către care solicitantul este transferat.”

14 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Accesul la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională”, prevede:

„(1) Statele membre examinează orice cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid pe teritoriul oricăruia dintre ele, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit. Cererea este examinată de un singur stat membru, și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează responsabil.

(2) Atunci când niciun stat membru responsabil nu poate fi desemnat pe baza criteriilor menționate în prezentul regulament, primul stat membru în care a fost prezentată cererea de protecție internațională este responsabil de examinarea acesteia.

Atunci când este imposibilă transferarea solicitantului către statul membru desemnat inițial drept responsabil, pentru că există temeiuri substanțiale de a crede că în acel stat membru există deficiențe sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților care duc la un risc de tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil continuă examinarea criteriilor stabilite la capitolul III, pentru a determina dacă alt stat membru poate fi desemnat drept responsabil.

Atunci când transferul nu poate fi efectuat în temeiul prezentului alineat către unul dintre statele membre desemnate pe baza criteriilor stabilite la capitolul III și nici către primul stat membru în care a fost prezentată cererea, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil devine statul membru responsabil.

[…]”

15 Articolul 7 din regulamentul menționat, intitulat „Ierarhizarea criteriilor”, prevede:

„(1) Criteriile pentru determinarea statului membru responsabil sunt aplicate în ordinea în care acestea sunt prezentate în acest capitol.

(2) Statul membru responsabil în conformitate cu criteriile stabilite în acest capitol este determinat pe baza situației existente în momentul în care solicitantul a prezentat prima oară cererea sa de protecție internațională unui stat membru. […]”

16 Articolul 13 din acest regulament, intitulat „Intrarea și/sau șederea”, prevede la alineatul (1):

„Atunci când se stabilește, pe baza probelor sau a dovezilor […], inclusiv datele la care face referire Regulamentul (UE) nr. 603/2013 [al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului «Eurodac» pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (JO 2013, L 180, p. 1)], că un solicitant a trecut ilegal frontiera într-un stat membru pe uscat, pe mare sau pe calea aerului venind dintr-o țară terță, statul membru în care s-a intrat astfel este responsabil de examinarea cererii de protecție internațională. Această responsabilitate încetează la douăsprezece luni de la data la care a avut loc trecerea ilegală a frontierei.”

17 Articolul 17 din regulamentul Dublin III, intitulat „Clauze discreționare”, prevede la alineatul (1):

„Prin derogare de la articolul 3 alineatul (1), fiecare stat membru poate decide să examineze o cerere de protecție internațională care îi este prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul criteriilor stabilite în prezentul regulament.”

18 Articolul 27 din acest regulament, intitulat „Căi de atac”, prevede:

„(1) Solicitantul […] are dreptul la o cale eficientă de atac, sub forma unui apel sau unei revizuiri, în fapt și în drept, împotriva unei decizii de transfer în fața unei instanțe naționale.

[…]

(3) În scopul exercitării unui apel sau a unei revizuiri a deciziei de transfer, statele membre prevăd următoarele în dreptul lor intern:

(a) apelul sau revizuirea conferă persoanei în cauză dreptul de a rămâne pe teritoriul statului membru în cauză în așteptarea pronunțării unei hotărâri privind apelul sau revizuirea sau

(b) transferul se suspendă automat, iar această suspendare expiră după o perioadă rezonabilă de timp în cursul căreia o instanță națională, în urma examinării atente și riguroase a cererii, să fi decis [a se citi «va fi decis»] cu privire la efectul suspensiv al apelului sau al revizuirii […]

[…]”

19 Articolul 29 din regulamentul menționat, intitulat „Modalități și termene”, prevede:

„(1) Transferul solicitantului […] din statul membru solicitant către statul membru responsabil se face în conformitate cu dreptul intern al statului membru solicitant, după consultări între cele două state membre în cauză, cât de repede posibil și în cel mult șase luni de la acceptarea cererii de a prelua sau reprimi persoana în cauză sau de la hotărârea definitivă privind apelul sau revizuirea atunci când efectul suspensiv există în conformitate cu articolul 27 alineatul (3).

[…]

(2) Atunci când transferul nu se efectuează în termenul de șase luni, statul membru responsabil este exonerat de obligația de a prelua sau reprimi persoana în cauză și responsabilitatea se transferă statului membru solicitant. Acest termen poate fi prelungit până la maximum un an în cazul în care transferul nu a putut fi efectuat datorită detenției în închisoare a persoanei în cauză sau până la maximum optsprezece luni în cazul în care persoana în cauză se sustrage procedurii.

[…]”

Dreptul irlandez

20 În temeiul articolului 4 din Protocolul (nr. 21) privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție (denumit în continuare „Protocolul nr. 21”), European Communities (Receptions Conditions) Regulations 2018 (S. I. No 230/2018) [Regulamentul din 2018 privind Comunitățile Europene (condiții de primire)] (denumit în continuare „Regulamentul din 2018”) a transpus în dreptul irlandez dispozițiile Directivei 2013/33, cu efect de la 30 iunie 2018.

21 Articolul 2 alineatele (2) și (3) din acest regulament prevede:

„(2) În scopul aplicării prezentului regulament, atunci când este luată o decizie de transfer în sensul [European Union (Dublin System) Regulations 2018 (S. I. No. 62/2018) (Regulamentul din 2018 privind Uniunea Europeană [sistemul Dublin])] în cazul unui solicitant, persoana vizată, începând cu data trimiterii către acesta a notificării prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din regulamentul menționat referitoare la luarea deciziei de transfer:

(a) încetează să mai fie un solicitant și

(b) este considerată destinatar, iar nu solicitant.

(3) În scopul aplicării prezentului regulament, o persoană care, în temeiul articolului 16 alineatul (2) din [European Union (Dublin System) Regulations 2018 (S. I. No. 62/2018) (Regulamentul din 2018 privind Uniunea Europeană [sistemul Dublin])], a formulat o cale de atac în fața International Protection Appeals Tribunal [Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională, Irlanda], cu privire la care acesta din urmă nu s-a pronunțat încă, este considerată destinatar, iar nu solicitant.”

22 Articolul 11 alineatele (3) și (4) din Regulamentul din 2018, care pune în aplicare articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33, prevede:

„(3) Un solicitant poate depune o cerere pentru eliberarea unui permis de muncă […]

(b) cel mai devreme după opt luni de la data depunerii cererii sale [de protecție internațională].

(4) Ministrul poate […] acorda solicitantului autorizația [de acces la piața muncii] atunci când constată că:

(a) sub rezerva alineatului (6), a trecut o perioadă de 9 luni de la data depunerii cererii și până la data respectivă nu a fost luată o decizie în primă instanță asupra cererii de protecție a solicitantului și

(b) situația menționată la litera (a) nu poate fi atribuită, în totalitate sau în parte, solicitantului.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-322/19

23 În luna februarie a anului 2010, domnul K. S. a plecat din Pakistan pentru a ajunge în Regatul Unit. El nu a depus o cerere de protecție internațională în acest stat membru. În luna mai a anului 2015, s-a deplasat în Irlanda, unde a depus o cerere de protecție internațională la 11 mai 2015. La 9 martie 2016, Refugee Applications Commissioner (Comisarul însărcinat cu soluționarea cererilor de acordare a statutului de refugiat, Irlanda) a adoptat o decizie de transfer al acestei cereri către Regatul Unit, în temeiul Regulamentului Dublin III. Domnul K. S. a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii, care a fost respinsă la 17 august 2016 de Refugee Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel privind Refugiații, Irlanda). Prin urmare, acesta a introdus o procedură de control jurisdicțional la High Court (Înalta Curte, Irlanda), care este încă pendinte și are efect suspensiv.

24 Domnul K. S. a depus, între timp, în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul din 2018, o cerere de eliberare a unui permis de acces la piața muncii la Labour Market Access Unit of the Department of Justice and Equality (Unitatea de acces la piața muncii din cadrul Ministerului Justiției și Egalității, Irlanda). În urma respingerii acestei cereri, el a formulat o cale de atac, care a fost respinsă printr-o decizie din 19 iulie 2018. Domnul K. S. a atacat această decizie la International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională). Printr-o decizie din 11 septembrie 2018, această instanță a confirmat decizia de respingere pentru motivul că, în temeiul Regulamentului din 2018, persoanele a căror cerere a fost transferată către un alt stat membru, în temeiul Regulamentului Dublin III, nu beneficiază de dreptul de acces la piața muncii. Prin urmare, domnul K. S. a introdus la instanța de trimitere o cerere de control jurisdicțional împotriva deciziei pronunțate de International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională).

25 La 24 octombrie 2009, domnul M. H. K. a plecat din Bangladesh pentru a ajunge în Regatul Unit. Ca urmare a expirării permisului său de ședere, el s-a deplasat în Irlanda, la 4 septembrie 2014, înainte de luarea unei decizii cu privire la cererea acestuia de prelungire a dreptului său de ședere în Regatul Unit. La 16 februarie 2015, domnul M. H. K. a depus o cerere de protecție internațională în Irlanda. La 25 noiembrie 2015, Comisarul însărcinat cu soluționarea cererilor de acordare a statutului de refugiat a adoptat o decizie de transfer al acestei cereri către Regatul Unit, în temeiul Regulamentului Dublin III. Domnul M. H. K. a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii, care a fost respinsă la 30 martie 2016 de Refugee Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel privind Refugiații). Prin urmare, acesta a inițiat o procedură de control jurisdicțional la High Court (Înalta Curte), invocând articolul 17 din Regulamentul Dublin III. Această procedură, care este încă pendinte, are efect suspensiv.

26 Domnul M. H. K. a depus de asemenea, în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul din 2018, o cerere de eliberare a unui permis de acces la piața muncii la autoritatea competentă din cadrul Ministerului Justiției și Egalității. În urma respingerii acestei cereri printr-o decizie din 16 august 2018, domnul M. H. K. a formulat o cale de atac, care a fost respinsă la 5 septembrie 2018. El a atacat această decizie la International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională). Printr-o decizie din 17 octombrie 2018, instanța menționată a respins respectiva cale de atac, considerând că accesul la piața muncii nu ține de „condițiile materiale de primire”. Prin urmare, domnul M. H. K. a introdus la instanța de trimitere o cerere de control jurisdicțional împotriva acestei decizii.

27 Cererile de control jurisdicțional introduse la High Court (Înalta Curte) au fost admise la 24 septembrie și, respectiv, 12 noiembrie 2018. Această instanță arată că cele două cereri urmăresc, în primul rând, pronunțarea unor ordonanțe de *certiorari* având ca obiect anularea deciziilor de refuz al

accesului la piața muncii, în al doilea rând, ca articolul 2 alineatul (2), precum și articolul 11 alineatele (2) și (12) din Regulamentul din 2018 să fie declarate contrare Directivei 2013/33 și, în al treilea rând, repararea prejudiciilor suferite.

28 În acest context, High Court (Înalta Curte) solicită, în primul rând, să se stabilească dacă se poate ține seama de Directiva 2013/32, deși aceasta nu este aplicabilă Irlandei, în vederea interpretării Directivei 2013/33.

29 În al doilea rând, High Court (Înalta Curte) urmărește să afle dacă un solicitant de protecție internațională a cărui cerere a fost transferată către un alt stat membru în temeiul Regulamentului Dublin III se poate prevala de articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33. Această instanță amintește că, într-un proiect de directivă privind condițiile de primire, din data de 13 iulie 2016, Comisia Europeană a propus excluderea de la accesul la piața muncii a persoanelor care fac obiectul unei decizii de transfer în temeiul Regulamentului Dublin III. Instanța menționată consideră totuși că nu se poate deduce, *a contrario*, că articolul 15 din Directiva 2013/33 permite accesul la piața muncii al persoanelor care fac obiectul unei astfel de decizii.

30 High Court (Înalta Curte) consideră, pe de o parte, că persoane precum recurenții din litigiul principal sunt persoane care „prin definiție” au abuzat, într-o anumită măsură, de mecanismul instituit de Regulamentul Dublin III și, pe de altă parte, că depunerea unei cereri de protecție internațională într-un alt stat membru decât cel al primei intrări a solicitantului este contrară acestui regulament. Având în vedere noțiunea de abuz de drept, aceste persoane nu pot, așadar, să beneficieze de acces la piața muncii în temeiul articolului 15 din Directiva 2013/33.

31 În acest context, instanța menționată solicită, în al treilea rând, să se stabilească dacă un stat membru poate adopta, în cadrul transpunerii articolului 15 din Directiva 2013/33, o măsură generală care atribuie solicitanților de protecție internațională, al căror transfer către un alt stat membru a fost decis în temeiul Regulamentului Dublin III, orice întârziere în desfășurarea acestei proceduri. Ea consideră că această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ.

32 În al patrulea rând, High Court (Înalta Curte) urmărește să afle dacă introducerea de către solicitantul de protecție internațională a unei căi de atac jurisdicționale, cu efect suspensiv, împotriva unei decizii de transfer către un alt stat membru în temeiul Regulamentului Dublin III constituie de asemenea o întârziere care poate fi atribuită solicitantului menționat, în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33. Ea consideră că trebuie de asemenea să se răspundă afirmativ la această întrebare.

33 În aceste condiții, High Court (Înalta Curte) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Atunci când, în contextul interpretării unui instrument de drept al [Uniunii] care se aplică într-un anumit stat membru, este adoptat în același timp un instrument care nu se aplică în statul membru respectiv, poate fi avut în vedere acest din urmă instrument în interpretarea primului instrument?

2) Articolul 15 din Directiva [2013/33] se aplică unei persoane cu privire la care a fost luată o decizie de transfer în temeiul Regulamentului Dublin III […]?

3) La transpunerea articolului 15 din Directiva [2013/33] un stat membru are dreptul să adopte o măsură generală care, în fapt, atribuie solicitanților susceptibili să facă obiectul transferului în temeiul Regulamentului Dublin III […] orice întârziere în luarea unei decizii de transfer sau după luarea unei astfel de decizii?

4) În cazul în care un solicitant părăsește un stat membru în care nu a solicitat protecție internațională și se deplasează într-un alt stat membru în care formulează o cerere de protecție internațională și face obiectul unei decizii emise în temeiul Regulamentului Dublin III […], pe baza

căreia este retrimis în primul stat membru, întârzierea subsecventă în examinarea cererii de protecție [internațională] poate fi atribuită solicitantului în sensul articolului 15 din Directiva [2013/33]?

5) În cazul în care un solicitant este susceptibil să facă obiectul transferului către un alt stat membru în temeiul Regulamentului Dublin III […], dar transferul este întârziat din cauza unor proceduri de control jurisdicțional inițiate de solicitant, care au drept consecință dispunerea suspendării transferului de către instanță, întârzierea subsecventă în examinarea cererii de protecție internațională poate fi atribuită solicitantului, în sensul articolului 15 din Directiva [2013/33], fie cu titlu general, fie în mod special în cazul în care se poate stabili în cadrul procedurii respective că cererea de control jurisdicțional este în mod vădit sau în alt mod nefondată ori reprezintă un abuz de procedură?"

Cauza C-385/19

34 Doamna R. A. T., resortisantă irakiană, a depus o cerere de protecție internațională în Irlanda, la 7 martie 2018. Printr-o scrisoare din 2 octombrie 2018, ea a fost informată că, în privința sa, a fost luată o decizie de transfer către Regatul Unit, în temeiul Regulamentului Dublin III. Prin urmare, ea a formulat o cale de atac împotriva deciziei menționate la 18 octombrie 2018 la International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională). Această acțiune este încă pendinte.

35 Domnul D. S., resortisant irakian, menționează că a plecat din Irak la 1 august 2015 pentru a ajunge în Austria, prin Turcia și ulterior prin Grecia. El a depus o cerere de protecție internațională în Austria, însă a părăsit acest stat membru înainte de luarea unei decizii cu privire la cererea sa. Domnul D. S. afirmă că s-a întors în Irak în luna august a anului 2015, apoi s-a deplasat direct în Irlanda, la 25 decembrie 2015. El a depus o cerere de protecție internațională în acest din urmă stat membru la 8 februarie 2016. O decizie de transfer către Austria, în temeiul articolului 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Dublin III, a fost luată în privința acestuia, după ce autoritatea competentă austriacă a acceptat să reprimească persoana interesată în temeiul acestei dispoziții. Domnul D. S. a formulat o cale de atac împotriva deciziei respective la International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională), care a respins-o. Domnul D. S. a inițiat o procedură de control jurisdicțional la High Court (Înalta Curte), care este încă pendinte.

36 Doamna R. A. T. și domnul D. S. au solicitat acordarea accesului la piața muncii în temeiul articolului 11 din Regulamentul din 2018. Cererea lor a fost respinsă pentru motivul că, întrucât făceau obiectul unor decizii de transfer către un alt stat membru în temeiul Regulamentului Dublin III, ei nu mai aveau calitatea de „solicitant" și trebuiau să fie calificați de la data respectivă drept „destinatari", în sensul Regulamentului din 2018. Prin urmare, nu puteau beneficia de un permis de acces la piața muncii din Irlanda. În aceste condiții, doamna R. A. T. și domnul D. S. au formulat căi de atac împotriva deciziilor de respingere a cererilor acestora la International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională). Instanța de trimitere a statuat, prin deciziile din 12 martie și, respectiv, 10 aprilie 2019, că aceste căi de atac sunt admisibile.

37 În acest context, instanța de trimitere urmărește să afle dacă persoanele al căror transfer către un alt stat membru a fost decis în temeiul Regulamentului Dublin III pot constitui o categorie distinctă de cea de „solicitant", în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33, care ar fi, în consecință, exclusă de la accesul la piața muncii din statul membru care a solicitat acest transfer. În opinia sa, directiva menționată nu permite nicio distincție între solicitanții de protecție internațională, astfel cum ar fi confirmat Curtea la punctul 40 din Hotărârea din 27 septembrie 2012, Cimade și GISTI (C-179/11, EU:C:2012:594).

38 În ceea ce privește interpretarea articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33, în special a segmentului de frază „întârzierea nu poate fi atribuită solicitantului”, International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională) apreciază că faptul că un reclamant formulează o cale de atac jurisdicțională pentru a contesta validitatea unei decizii care îi cauzează prejudicii nu poate fi considerat în mod automat o întârziere care îi poate fi atribuită, în sensul acestei dispoziții.

39 International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională) arată, pe de altă parte, că, în urma pronunțării Hotărârii din 4 decembrie 2018, Minister for Justice and Equality și Commissioner of An Garda Síochána (C-378/17, EU:C:2018:979), a considerat că Regulamentul din 2018 este contrar articolului 15 din Directiva 2013/33 și, prin urmare, a decis să aplice această directivă în locul dispozițiilor naționale, ceea ce are drept consecință permiterea accesului reclamanților în cauză la piața muncii din Irlanda.

40 În aceste condiții, International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 15 din Directiva [2013/33] are în vedere categorii distincte de «solicitanți»?

2) Ce tip de comportamente conduc la o întârziere care poate fi atribuită solicitantului, în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva [2013/33]?”

Procedura în fața Curții

41 Prin decizia președintelui Curții din 14 iunie 2019, cauzele C-322/19 și C-385/19 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

42 Prin ordonanța separată din 23 aprilie 2019, High Court (Înalta Curte) a solicitat Curții judecarea cauzei C-322/19 potrivit procedurii accelerate, în temeiul articolului 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții. International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională), în decizia sa de trimitere din 16 mai 2019, a formulat aceeași cerere cu privire la cauza C-385/19.

43 Din articolul 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură rezultă că, la cererea instanței de trimitere sau, cu titlu excepțional, din oficiu, președintele Curții poate, după ascultarea judecătorului raportor și a avocatului general, în cazul în care natura cauzei impune examinarea acesteia în termen scurt, să decidă judecarea trimiterii preliminare potrivit procedurii accelerate care derogă de la prevederile regulamentului de procedură menționat.

44 În susținerea cererilor lor, instanțele de trimitere subliniază că reclamanții din litigiile principale se află într-o stare de insecuritate în ceea ce privește dreptul lor de acces la piața muncii și în ceea ce privește viața lor de familie, care ar fi agravată de existența unor decizii divergente ale instanțelor irlandeze cu privire la aplicarea Directivei 2013/33. Un răspuns al Curții care să intervină într-o perioadă de timp foarte scurtă ar putea pune capăt acestei stări de insecuritate.

45 Aceste instanțe arată de asemenea că dreptul de acces la piața muncii conferit de Directiva 2013/33, în discuție în cauzele principale, intră sub incidența dreptului la demnitatea umană garantat la articolul 1 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

46 În speță, la 22 mai 2019, în ceea ce privește cauza C-322/19, și la 14 iunie 2019, în ceea ce privește cauza C-385/19, președintele Curții a decis să respingă cererile instanțelor de trimitere menționate la punctul 42 din prezenta hotărâre, în temeiul articolului 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

47 Aceste decizii sunt motivate, mai întâi, de faptul că insecuritatea juridică invocată de reclamanții din litigiul principal, precum și interesul legitim al acestora de a cunoaște cât mai rapid posibil întinderea drepturilor conferite de dreptul Uniunii nu pot constitui, ca atare, o împrejurare excepțională de natură să justifice recurgerea la procedura accelerată prevăzută la articolul 105 din Regulamentul de procedură (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții din 18 ianuarie 2019, Adusbef și alții, C-686/18, nepublicată, EU:C:2019:68, punctul 14, precum și jurisprudența citată).

48 Astfel, spre deosebire de Ordonanța președintelui Curții din 17 aprilie 2008, Metock și alții (C-127/08, nepublicată, EU:C:2008:235), citată de High Court (Înalta Curte), în care cupluri erau private de posibilitatea de a duce o viață de familie normală, nu reiese din deciziile de trimitere că aceasta ar fi situația în speță. De asemenea, în cauza în care s-a pronunțat Ordonanța președintelui Curții din 9 septembrie 2011, Dereci și alții (C-256/11, nepublicată, EU:C:2011:571, punctul 15), citată de asemenea de High Court (Înalta Curte), cel puțin unuia dintre reclamanți i s-a refuzat efectul suspensiv al apelului pe care îl introdusese împotriva ordinului de expulzare a acestuia, astfel încât măsura de îndepărtare de pe teritoriu a persoanei în cauză putea fi pusă în aplicare în orice moment. Curtea a considerat că respectiva amenințare de îndepărtare iminentă îl priva pe acesta de posibilitatea de a duce o viață de familie normală. Totuși, în cauzele principale reclamanții nu sunt privați de libertate, iar deciziile de transfer al căror obiect îl fac sunt suspendate până la pronunțarea unei hotărâri definitive.

49 În continuare, trebuie precizat că o divergență în ceea ce privește interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii în cadrul instanțelor naționale nu poate fi suficientă, prin ea însăși, pentru a justifica judecarea trimiterii preliminare potrivit procedurii accelerate. Importanța asigurării aplicării uniforme în Uniunea Europeană a tuturor dispozițiilor care fac parte din ordinea sa juridică este astfel inerentă oricărei cereri formulate în temeiul articolului 267 TFUE (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții din 17 septembrie 2018, Lexitor, C-383/18, nepublicată, EU:C:2018:769, punctul 16).

50 În sfârșit, din deciziile de trimitere nu rezultă că reclamanții din litigiul principal ar fi privați de beneficiul condițiilor materiale de primire garantate de Directiva 2013/33. În consecință, situația lor nu este de o precaritate care să justifice o examinare a trimiterilor preliminare prin procedura accelerată prevăzută la articolul 105 din Regulamentul de procedură.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitatea celei de a treia întrebări adresate în cauza C-322/19

51 Prin intermediul celei de a treia întrebări adresate în cauza C-322/19, High Court (Înalta Curte) solicită în esență să se stabilească dacă un stat membru, în cadrul transpunerii articolului 15 din Directiva 2013/33, poate adopta o măsură generală care să atribuie solicitantului de protecție internațională, al cărui transfer către un alt stat membru a fost solicitat în temeiul Regulamentului Dublin III, orice întârziere în adoptarea unei decizii de transfer.

52 Trebuie arătat de la bun început că din dosarul aflat la dispoziția Curții nu reiese că o astfel de măsură generală de transpunere este în discuție în litigiile principale.

53 Or, deși întrebările preliminare privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de pertinență, justificarea trimiterii preliminare nu constă în formularea unor opinii consultative cu privire la probleme generale sau ipotetice, ci ține de nevoia inerentă soluționării efective a unui litigiu (Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 28, precum și Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny, C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234, punctul 44).

54 În orice caz, astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, întârzierea prevăzută la articolul 15 alineatul (1) din această directivă privește adoptarea unei decizii în primă instanță, având ca obiect o cerere de protecție internațională, iar nu adoptarea unei decizii de transfer, în sensul Regulamentului Dublin III.

55 Din cele de mai sus rezultă că, în măsura în care a treia întrebare adresată în cauza C-322/19 urmărește, în realitate, obținerea unei opinii consultative a Curții, aceasta este inadmisibilă.

Cu privire la fond

Cu privire la prima întrebare adresată în cauza C-322/19

56 Prin intermediul primei întrebări adresate în cauza C-322/19, High Court (Înalta Curte) solicită în esență să se stabilească dacă o instanță națională poate ține seama de Directiva 2013/32, care, în temeiul articolelor 1 și 2, precum și al articolului 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21, nu se aplică în statul membru al acestei instanțe, pentru a interpreta dispozițiile Directivei 2013/33, care este, în schimb, aplicabilă în statul membru menționat, în conformitate cu articolul 4 din acest protocol.

57 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, rezultă atât din cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cea a principiului egalității că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama nu numai de termenii acesteia, ci și de contextul dispoziției și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză [Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 53 și jurisprudența citată].

58 În plus, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care cele două instrumente în cauză aparțin aceluiași corpus juridic, și anume sistemului european comun de azil, în scopul interpretării dispozițiilor Directivei 2013/33, dispozițiile Directivei 2013/32 constituie elemente de context pertinente și necesare.

59 În aceste condiții, trebuie să se țină seama de Directiva 2013/32, inclusiv atunci când aceasta din urmă nu se aplică în statul membru al instanței de trimitere, în temeiul Protocolului nr. 21, pentru a interpreta Directiva 2013/33, aplicabilă în acest stat membru în temeiul protocolului respectiv, pentru a asigura o interpretare și o aplicare uniforme ale dispozițiilor acestei din urmă directive în toate statele membre.

60 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare adresată în cauza C-322/19 că o instanță națională trebuie să țină seama de Directiva 2013/32, care, în temeiul articolelor 1 și 2, precum și al articolului 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21, nu se aplică în statul membru al acestei instanțe, pentru a interpreta dispozițiile Directivei 2013/33, care este, în schimb, aplicabilă în statul membru menționat, conform articolului 4 din acest protocol.

Cu privire la a doua întrebare adresată în cauza C-322/19 și la prima întrebare adresată în cauza C-385/19

61 Prin intermediul celei de a doua întrebări adresate în cauza C-322/19 și al primei întrebări adresate în cauza C-385/19, care trebuie analizate împreună, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care exclude de la accesul la piața muncii un solicitant de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din această directivă, pentru simplul motiv că o decizie de transfer a fost adoptată în privința sa în temeiul Regulamentului Dublin III.

62 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că, în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33, statele membre se asigură că solicitanții au acces la piața muncii în condițiile prevăzute de această dispoziție. În măsura în care dispoziția menționată vizează accesul la piața muncii în favoarea „solicitanților", este necesară raportarea la definiția acestei noțiuni care figurează la articolul 2 litera (b) din această directivă.

63 Articolul 2 litera (b) din Directiva 2013/33 definește „solicitantul" drept „un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a făcut o cerere de protecție internațională, cu privire la care nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă". Utilizând articolul nehotărât „un", legiuitorul Uniunii precizează, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 54 din concluziile sale, că niciun resortisant al unei țări terțe sau apatrid nu este, *a priori*, exclus de la recunoașterea statutului de solicitant.

64 În plus, acest articol 2 litera (b) nu stabilește nicio distincție după cum solicitantul face sau nu face obiectul unei proceduri de transfer către un alt stat membru în temeiul Regulamentului Dublin III. Astfel, această dispoziție prevede că solicitantul își menține acest statut atât timp cât „nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă" cu privire la cererea sa de protecție internațională. Or, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 55-58 din concluziile sale, o decizie de transfer nu constituie o hotărâre prin care se soluționează definitiv o cerere de protecție internațională, astfel încât adoptarea sa nu poate avea ca efect privarea persoanei interesate de calitatea de „solicitant", în sensul articolului 2 litera (b) din Directiva 2013/33.

65 Această interpretare literală este conformă, în al doilea rând, cu intenția legiuitorului Uniunii, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (8) al Directivei 2013/33, potrivit căruia aceasta se aplică în decursul tuturor fazelor și tipurilor de proceduri referitoare la cererile de protecție internațională atât timp cât solicitanților li se permite să rămână pe teritoriul statelor membre în această calitate. Rezultă că solicitanții care fac obiectul „procedurilor referitoare la cererile de protecție internațională" instituite prin Regulamentul Dublin III sunt în mod vădit incluși în domeniul de aplicare personal al directivei menționate și, în consecință, în cel al articolului 15 din aceasta din urmă.

66 Această interpretare este de asemenea susținută de alte două instrumente care fac parte, la fel ca Directiva 2013/33, din sistemul european comun de azil, și anume Directiva 2013/32 și Regulamentul Dublin III. Astfel, potrivit considerentului (27) al Directivei 2013/32, resortisanții țărilor terțe și apatrizii care și-au exprimat dorința de a solicita protecție internațională sunt solicitanți de protecție internațională. Pentru acest motiv, ei trebuie să beneficieze de drepturile garantate în temeiul acestei directive și al Directivei 2013/33. De asemenea, rezultă în mod expres din cuprinsul considerentului (11) al Regulamentului Dublin III că Directiva 2013/33 se aplică în ceea ce privește procedura de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională, reglementată de acest regulament. Or, o astfel de procedură se desfășoară, în practică, în statul membru care solicită transferul cererii către un alt stat membru, până la preluarea sau la reprimirea solicitantului de către statul membru solicitat, dacă se dovedește că acesta din urmă este efectiv responsabil de examinarea cererii menționate în temeiul acestui regulament.

67 Această interpretare a articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 este, în al treilea rând, în concordanță cu Hotărârea din 27 septembrie 2012, Cimade și GISTI (C-179/11, EU:C:2012:594), referitoare la obligația care revine statului membru în care a fost depusă cererea de protecție internațională în temeiul Directivei 2003/9, abrogată și înlocuită prin Directiva 2013/33, de a garanta solicitantului condiții materiale de primire înainte de preluarea sau reprimirea sa de către statul membru responsabil de examinarea acestei cereri în temeiul regulamentului care a precedat Regulamentul Dublin III. Curtea a constatat la punctul 40 din această hotărâre că articolele 2 și 3 din Directiva 2003/9, care corespund în esență articolelor 2 și 3 din Directiva 2013/33, nu prevăd decât o singură categorie de solicitanți de protecție internațională care include toți resortisanții țărilor terțe și apatrizii care depun o cerere de protecție internațională. La punctul 53 din hotărârea menționată, Curtea a precizat în esență că un solicitant de protecție internațională păstrează acest statut atât timp cât nu a fost adoptată o decizie definitivă cu privire la cererea sa. În sfârșit, Curtea a subliniat la punctul 58 din aceeași hotărâre că obligațiile statului membru sesizat cu o astfel de cerere de a acorda condițiile minime prevăzute de Directiva 2003/9 încetează numai la transferul efectiv al solicitantului respectiv de către acest stat membru.

68 Or, deși accesul la piața muncii nu constituie *stricto sensu* o condiție materială de primire în sensul articolului 2 litera (g) din Directiva 2013/33, el intră totuși în sfera condițiilor de primire în sensul articolului 2 litera (f) din aceasta, înțelese ca drepturile și beneficiile conferite de directiva respectivă oricărui solicitant de protecție internațională a cărui cerere nu a fost soluționată definitiv. Prin urmare, obligația care revine statului membru în cauză, în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33, de a acorda solicitantului de protecție internațională accesul la piața muncii încetează doar în momentul transferului definitiv al acestuia din urmă către statul membru solicitat.

69 În al patrulea rând, considerentul (11) al Directivei 2013/33 enunță că este necesară adoptarea unor standarde pentru primirea solicitanților care să fie suficiente pentru a le garanta un nivel de trai demn și condiții de viață comparabile în toate statele membre. Curtea a precizat de asemenea că respectarea demnității umane se impune nu numai în privința solicitanților de azil care se află pe teritoriul statului membru responsabil în așteptarea deciziei asupra cererii lor de azil, ci și în privința solicitanților de azil în așteptarea determinării statului membru responsabil de examinarea acestei cereri (Hotărârea din 27 septembrie 2012, Cimade și GISTI, C-179/11, EU:C:2012:594, punctul 43). Or, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 85 din concluziile sale, munca contribuie, în mod evident, la păstrarea demnității solicitantului, întrucât veniturile obținute de la un loc de muncă îi permit nu numai să își acopere propriile nevoi, ci și să dispună de o locuință în afara structurilor de primire, unde să își poată primi, dacă este cazul, familia.

70 În plus, considerentul (23) al Directivei 2013/33 enunță că unul dintre obiectivele urmărite de aceasta constă în a „promova autonomia solicitanților" de protecție internațională. În această privință, trebuie amintit că, astfel cum a subliniat Comisia în Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2008 de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre [COM(2008) 815 final], accesul la piața muncii este atât în avantajul solicitanților de azil, cât și al statelor membre gazdă. Facilitarea accesului acestor solicitanți la piața muncii poate preveni un risc important de izolare și de excludere socială, ținând seama de precaritatea situației lor. De asemenea, acesta ar promova autonomia în rândul solicitanților de protecție internațională, care este unul dintre obiectivele Directivei 2013/33.

71 În schimb, împiedicarea accesului solicitantului de protecție internațională la piața muncii este contrară acestui obiectiv, în afara faptului că pune în sarcina statului membru în cauză costuri ca urmare a plății unor prestații sociale suplimentare. Situația este aceeași dacă se împiedică accesul la piața muncii al unui solicitant care face obiectul unei decizii de transfer către un alt stat membru pe întreaga perioadă cuprinsă între data depunerii cererii sale de protecție internațională și data acceptării transferului său către statul membru solicitat, perioadă la care se adaugă cea corespunzătoare examinării propriu-zise a cererii sale, care poate dura până la șase luni de la data acceptării transferului persoanei interesate de către statul membru solicitat.

72 Prin urmare, solicitanții de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din Directiva 2013/33, care fac obiectul unei decizii de transfer în temeiul Regulamentului Dublin III, intră în domeniul de aplicare personal al articolului 15 alineatul (1) din această directivă.

73 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare adresată în cauza C-322/19 și la prima întrebare adresată în cauza C-385/19 că articolul 15 din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care exclude un solicitant de protecție internațională de la accesul la piața muncii pentru simplul motiv că o decizie de transfer a fost adoptată în privința sa în temeiul Regulamentului Dublin III.

Cu privire la a doua întrebare adresată în cauza C-385/19

74 Prin intermediul celei de a doua întrebări adresate în cauza C-385/19, International Protection Appeals Tribunal (Tribunalul de Apel pentru Protecție Internațională) solicită în esență să se stabilească tipul de comportamente care pot constitui o întârziere ce poate fi atribuită solicitantului de protecție internațională, în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33.

75 Trebuie amintit de la bun început, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 99 și următoarele din concluziile sale, că Directiva 2013/33 nu oferă nicio indicație în această privință.

76 Prin urmare, este necesar să se facă referire la normele de procedură comune pentru acordarea unei protecții internaționale instituite prin Directiva 2013/32, care, astfel cum s-a constatat la punctul 60 din prezenta hotărâre, trebuie luată în considerare pentru interpretarea dispozițiilor Directivei 2013/33.

77 Rezultă astfel din articolul 31 alineatul (3) din Directiva 2013/32 că o întârziere în examinarea cererii sale de protecție internațională poate fi atribuită solicitantului atunci când acesta din urmă nu respectă obligațiile care îi revin în temeiul articolului 13 din directiva respectivă. Această dispoziție prevede că solicitantul are obligația de a coopera cu autoritățile competente în vederea stabilirii identității sale și a celorlalte elemente prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2011/95, și anume vârsta, trecutul său, inclusiv al rudelor relevante, cetățenia sau cetățeniile, țara sau țările, precum și localitatea sau localitățile în care a avut reședința anterioară, cererile anterioare de azil, itinerarul, documentele de călătorie, precum și motivele care justifică cererea sa de protecție internațională. Obligația de cooperare care revine solicitantului presupune ca acesta să furnizeze, în măsura posibilului, documentele justificative solicitate și, dacă este cazul, explicațiile și informațiile solicitate (Hotărârea din 14 septembrie 2017, K., C-18/16, EU:C:2017:680, punctul 38).

78 Articolul 13 din Directiva 2013/32 permite de asemenea statelor membre să impună solicitantului alte obligații necesare examinării cererii sale, printre altele să îi impună să informeze autoritățile competente despre prezența sa sau să se prezinte în fața acestora la o dată și la un loc precizate, să informeze autoritățile despre reședința sa sau să fie percheziționat, fotografiat, iar declarațiile sale să fie înregistrate.

79 Rezultă în esență din considerațiile care precedă că o întârziere în examinarea unei cereri de protecție internațională poate fi atribuită solicitantului atunci când acesta a omis să coopereze cu autoritățile naționale competente. Ținând seama de imperativul interpretării și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, amintit la punctul 57 și următoarele din prezenta hotărâre, această interpretare se impune chiar și atunci când, ca urmare a unui act derogatoriu specific, în speță Protocolul nr. 21, Directiva 2013/32 nu se aplică în statul membru în cauză.

80 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare adresată în cauza C-385/19 că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că poate fi atribuită solicitantului de protecție internațională întârzierea în adoptarea unei decizii în primă instanță având ca obiect o cerere de protecție internațională rezultată dintr-o lipsă de cooperare a acestui solicitant cu autoritățile competente.

Cu privire la a patra întrebare adresată în cauza C-322/19

81 Prin intermediul celei de a patra întrebări adresate în cauza C-322/19, High Court (Înalta Curte) solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că un stat membru poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în adoptarea unei decizii în primă instanță având ca obiect o cerere de protecție internațională ca urmare a faptului că acest solicitant nu și-a depus cererea în primul stat membru de intrare.

82 În această privință, pe de o parte, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 110 și 112 din concluziile sale, nicio dispoziție din Regulamentul Dublin III nu impune unui solicitant de protecție internațională să își depună cererea în statul membru al primei intrări.

83 Pe de altă parte, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III prevede că cererea de protecție internațională este examinată de un singur stat membru, și anume acela pe care criteriile stabilite în ordine ierarhică de capitolul III din acest regulament îl desemnează drept responsabil. Or, statul membru al primei intrări nu este în mod automat statul membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională, care trebuie determinat în lumina criteriilor stabilite la articolul 7 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat.

84 În aceste condiții, unui solicitant de protecție internațională care părăsește un stat membru fără să fi depus o cerere de protecție internațională și care depune o astfel de cerere în alt stat membru nu i se poate atribui întârzierea susceptibilă să rezulte din aceasta în ceea ce privește examinarea cererii sale doar pentru acest motiv.

85 Ținând seama de considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a patra întrebare adresată în cauza C-322/19 că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că un stat membru nu poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în adoptarea unei decizii în primă instanță având ca obiect o cerere de protecție internațională ca urmare a faptului că acesta nu și-a depus cererea în primul stat membru de intrare, în sensul articolului 13 din Regulamentul Dublin III.

Cu privire la a cincea întrebare adresată în cauza C-322/19

86 Prin intermediul celei de a cincea întrebări adresate în cauza C-322/19, High Court (Înalta Curte) solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că un stat membru poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în examinarea cererii sale de protecție internațională rezultată din introducerea de către acesta a unei căi de atac jurisdicționale, cu efect suspensiv, împotriva deciziei de transfer adoptate în privința sa în temeiul Regulamentului Dublin III.

87 În primul rând, trebuie amintit că articolul 27 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III impune statelor membre să prevadă în dreptul lor intern, pe de o parte, că apelul împotriva unei decizii de transfer conferă solicitantului de protecție internațională care este destinatarul acesteia dreptul de a rămâne pe teritoriul statului membru în cauză în așteptarea pronunțării unei hotărâri privind apelul și, pe de altă parte, că transferul se suspendă automat.

88 Aceste dispoziții trebuie interpretate în lumina considerentului (19) al Regulamentului Dublin III, care enunță că, în vederea garantării protecției efective a drepturilor solicitanților de protecție internațională, ar trebui stabilite garanții juridice și dreptul la o cale de atac efectivă în ceea ce privește deciziile legate de transferurile către statul membru responsabil, în conformitate cu articolul 47 din cartă. S-a statuat astfel, pe de o parte, că legiuitorul Uniunii nu a intenționat să sacrifice protecția jurisdicțională a solicitanților de protecție internațională în favoarea cerinței celerității în examinarea cererii lor, asigurându-le o protecție jurisdicțională efectivă și completă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, punctul 57, și Hotărârea din 31 mai 2018, Hassan, C-647/16, EU:C:2018:368, punctul 57), și, pe de altă parte, că o interpretare restrictivă a întinderii dreptului la o cale de atac prevăzut la articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III ar fi susceptibilă să se opună realizării acestui obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punctele 46 și 47).

89 Rezultă că exercitarea de către solicitant a dreptului său la o cale de atac împotriva unei decizii de transfer în privința sa nu poate constitui, în sine, o întârziere care îi poate fi atribuită, în sensul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33. Acest articol precizează de altfel, la alineatul (3), că accesul unui solicitant de protecție internațională la piața muncii nu poate fi refuzat în perioada exercitării căilor de atac. Situația trebuie să fie aceeași și în cazul în care a fost formulată calea de atac împotriva unei decizii de transfer, prevăzută la articolul 27 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.

90 În al doilea rând, nu se poate prezuma, fără o examinare de către instanța națională a împrejurărilor cauzei, că introducerea unei căi de atac jurisdicționale împotriva unei decizii de transfer constituie un abuz de drept.

91 În această privință, trebuie amintit că proba unei practici abuzive necesită, pe de o parte, un ansamblu de circumstanțe obiective din care să rezulte că, în pofida respectării formale a condițiilor prevăzute de reglementarea Uniunii, obiectivul urmărit de această reglementare nu a fost atins și, pe de altă parte, un element subiectiv care constă în intenția de a obține un avantaj rezultat din reglementarea Uniunii prin crearea în mod artificial a condițiilor necesare pentru obținerea acestuia (Hotărârea din 18 decembrie 2014, McCarthy și alții, C-202/13, EU:C:2014:2450, punctul 54, precum și jurisprudența citată).

92 Curtea a precizat de asemenea, în esență, că faptul că un stat membru se confruntă, eventual, cu un număr ridicat de cazuri de abuzuri de drept sau de fraudă comise de resortisanți ai unor țări terțe nu poate justifica adoptarea unei măsuri care se întemeiază pe considerații de prevenție generală, cu excluderea oricărei aprecieri specifice a comportamentului propriu al persoanei în cauză. Astfel, adoptarea unor măsuri care urmăresc un scop de prevenție generală a cazurilor răspândite de abuz de drept sau de fraudă ar implica faptul că simpla apartenență la un grup determinat de persoane ar permite statelor membre să refuze recunoașterea unui drept conferit expres de dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2014, McCarthy și alții, C-202/13, EU:C:2014:2450, punctele 55 și 56).

93 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a cincea întrebare adresată în cauza C-322/19 că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că un stat membru nu poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în examinarea cererii sale rezultată din introducerea de către acesta a unei căi de atac jurisdicționale, cu efect suspensiv, împotriva deciziei de transfer adoptate în privința sa în temeiul Regulamentului Dublin III.

Cu privire la cheltuielile de judecată

94 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanțele de trimitere, este de competența acestora să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

1) **O instanță națională trebuie să țină seama de Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, care, în temeiul articolelor 1 și 2, precum și al articolului 4a alineatul (1) din Protocolul (nr. 21) privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, nu se aplică în statul membru al acestei instanțe, pentru a interpreta dispozițiile Directivei 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională, care este, în schimb, aplicabilă în statul membru menționat, conform articolului 4 din acest protocol.**

2) **Articolul 15 din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care exclude un solicitant de protecție internațională de la accesul la piața muncii pentru simplul motiv că o decizie de transfer a fost adoptată în privința sa în temeiul Regulamentului (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid.**

3) **Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că:**

   – **poate fi atribuită solicitantului de protecție internațională întârzierea în adoptarea unei decizii în primă instanță având ca obiect o cerere de protecție internațională rezultată dintr-o lipsă de cooperare a acestui solicitant cu autoritățile competente;**

   – **un stat membru nu poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în adoptarea unei decizii în primă instanță având ca obiect o cerere de protecție internațională ca urmare a faptului că acesta nu și-a depus cererea în primul stat membru de intrare, în sensul articolului 13 din Regulamentul nr. 604/2013;**

   – **un stat membru nu poate atribui solicitantului de protecție internațională întârzierea în examinarea cererii sale rezultată din introducerea de către acesta a unei căi de atac jurisdicționale, cu efect suspensiv, împotriva deciziei de transfer adoptate în privința sa în temeiul Regulamentului nr. 604/2013.**

Semnături